

Szegedi Ítéltábla

Bf.I.57/2021/19.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2021. június 23. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt *vádlott1 és társai* ellen indult büntetőügyben a *Gyulai Törvényszék* 2020. október 8. napján kihirdetett *13.B.158/2019/135.* számú ítéletét *megváltoztatja* az alábbiak szerint:

vádlott1 I. rendű vádlott a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában minősül különös visszaesőnek.

vádlott1 I. rendű vádlott esetében a pénzbüntetés kiszabását mellőzi.

vádlott2 II. rendű vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztést tekinti felfüggesztettnek.

vádlott2 II. rendű és vádlott3 III. rendű vádlott a szabadságvesztésből – a végrehajtás elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

vádlott1 I. rendű és vádlott2 II. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonekobzás összegét személyenként 88.895.000,- (nyolcvannyolcmillió-nyolcszázkilencvenötezer) forinttal leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

vádlott1 I. rendű vádlott tényleges tartózkodási helye: tényleges tartózkodási hely1.

A kiszabott szabadságvesztésbe vádlott1 I. rendű vádlott által 2020. október 8. napjától 2021. június 23. napjáig letartóztatásban töltött időt beszámítja.

Kötelezi vádlott2 II. rendű vádlottat 38.563,- (harmincnolcezer-ötszázhatvanhárom) forint, vádlott3 III. rendű vádlottat 28.800,- (huszonnyolcezer-nyolcszáz) forint, továbbá vádlott1 I. rendű, vádlott2 II. rendű, vádlott3 III. rendű vádlottat egyetemlegesen 12.795,- (tizenkettőezer-hétszázkilencvenöt) forint, a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére az államnak a Gyulai Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság vádlott1 I. rendű vádlottat közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás bűntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] és közvetett tettesként, folyatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt, mint különös visszaesőt, halmazati büntetésül 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[2] A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000,- forintban állapította meg. Az így kiszabott összesen 600.000,- forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni akként, hogy egy napi tétel összegének egy napi szabadságvesztés felel meg.

[3] Megállapította, hogy vádlott1 I. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

[4] Az I. rendű vádlottal szemben 100.687.269,- forint erejéig vagyonekobzást rendelt el.

[5] vádlott2 II. rendű vádlottat közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás bűntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] és közvetett tettesként, folyatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt halmazati büntetésül 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette.

[6] Megállapította, hogy vádlott2 II. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetén annak kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra.

[7] A II. rendű vádlottal szemben 100.687.269,- forint erejéig vagyonekmozgást rendelt el.

[8] vádlott3 III. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt halmazati büntetésül 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

[9] Megállapította, hogy vádlott3 III. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetén annak kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra.

[10] Rendelkezett a bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költségből vádlott1 I. rendű vádlottat 206.448,- forint, vádlott2 II. rendű vádlottat 211.579,- forint, vádlott3 III. rendű vádlottat 209.137,- forint, I-III. rendű vádlottakat egyetemlegesen 300.238,- forint megfizetésére kötelezte.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben ellenérdekű fellebbezések bejelentésére került sor:

[12] Fellebbezett az ügyészség mindhárom vádlott terhére súlyosítás, a kiszabott büntetések és a mellékbüntetés súlyosítása, II. és III. rendű vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabása,

[13] vádlott1 I. rendű vádlott enyhítés,

[14] az I. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés,

[15] vádlott2 II. rendű vádlott és védője egyezően bizonyítékok hiánya okából történő felmentés,

[16] vádlott3 III. rendű vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés,

[17] a III. rendű vádlott védője elsődlegesen bűncselekmény hiánya, másodlagosan bizonyítékok hiánya miatti felmentés, harmadlagosan enyhítés érdekében.

[18] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.286/2020/16. számú indítványában az ügyészi fellebbezést azzal tartotta fenn, hogy mivel vádlott1 I. rendű vádlott nem minősül különös visszaesőnek, így a büntetés kiszabásakor nincs helye a Btk. 89. § alkalmazásának.

[19] Indítványozta az elsőfokú ítélet Be. 590. § (1), (2) és (10) bekezdése szerinti teljeskörű felülbírálatát.

[20] Álláspontja szerint eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor tanú1 tanút a 2020. március 3. napján tartott tárgyaláson nem figyelmeztette a Be. 172. § (1) bekezdése szerinti vallomás megtagadási jogára.

[21] Miután a mentességi jog tanú1 tanú vallomásának teljes egészére vonatkozik, így nincs olyan vallomásrész a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint, amely bizonyítékként lenne értékelhető. Mivel az elsőfokú bíróság a tényállást e tanú vallomására is alapította, az eljárási szabálysértés a tényállás részbeni megalapozatlanságát eredményezte [2017. évi XC. törvény (Be.) 592. § (2) bekezdés b) pont].

[22] A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében bizonyítás elrendelését, tanú1 tanú tárgyaláson történő kihallgatását indítványozta a megfelelő kioktatások után. Jelezte, hogy érdemi indítványait ezt követően kívánja megtenni.

[23] vádlott1 I. rendű vádlott védője a fellebbezését írásban módosított tartalommal tartotta fenn, elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta az elsőfokú ítélet megalapozatlansága, a tényállás felderítetlensége és az ügyészség által jelzett eljárási szabálysértés miatt.

[24] Utalt arra, hogy az ügyészség által hivatkozottn túl tanú2, tanú3 és tanú4 tanú esetében is elmaradt a Be. 172. § (1) bekezdésében írt mentességi jogra történő figyelmeztetés. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a tagadásban lévő vádlottakat az előkészítő ülésen részletesen kihallgatta, amire álláspontja szerint kizárólag tárgyaláson kerülhetett volna sor.

[25] Álláspontja szerint vádlott1 I. rendű vádlott vallomásának tartalma, az elsőfokú bíróság által is hivatkozott átvételi elismervények valóságának vagy hamisságának feltárása, a jogi személy1. ügyvezetője és tanú1 tanú cselekményekben való tényleges szerepe, tanú1 tanú és a jogi személy2. kapcsolatának alapos vizsgálata, vádlott1 I. rendű vádlott gazdagodásaként megjelölt összeg hollétének, az I. és II. rendű vádlott, valamint tanú1, tanú5 tanúk életkörülményeinek, költségeinek feltárása nélkül a tényállás felderítetlen, továbbá az elsőfokú bíróság tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Ezen felül támadta a bizonyítékok mérlegelését is.

[26] Másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatása mellett vádlott1 I. rendű vádlott bizonyítékok hiánya miatti felmentését indítványozta.

[27] Harmadlagosan a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának enyhítését, a pénzbüntetés és a vagyonek kobzása mellőzését kérte. E körben utalt a jelentős időmúlásra, az I. rendű vádlott betegségére, hiányolva az I., II. és III. rendű vádlott büntetése közötti belső arányosságot. Álláspontja szerint mivel az I. rendű vádlottnak megfelelő jövedelme, vagyona nincs, így vele szemben a pénzbüntetés alkalmazását a Btk. 50. § (2) bekezdése zárja ki, továbbá mivel kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást, hogy az I. rendű vádlott gazdagodott a bűncselekményből származó összeggel, ezért nem indokolt a vagyonek kobzása sem.

[28] vádlott² neve II. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan, mivel az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a II. rendű vádlott 2013. június 6-án azonnali hatállyal lemondott az jogi személy³ ügyvezetői tisztségéről.

[29] Álláspontja szerint a II. rendű vádlott által csatolt átvételi elismervények valódiak – azt igazolják a pénztárkönyvek – melyeket tanú⁵ tanú írt alá. Arra az esetre, ha ez kétséges, fenntartotta az elsőfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványát az elismervények eredeti példányainak beszerzésére.

[30] Mivel tanú¹ figyelmeztetése elmaradt, így vallomása bizonyítékként nem értékelhető, ezért az átvételi elismervények valótlanúságával kapcsolatban sem értékelhető a vallomása. Mindezek alapján indítványozta vádlott² II. rendű vádlott felmentését.

[31] vádlott³ III. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtett álláspontja szerint a III. rendű vádlott esetében annak van jelentősége, hogy neki, mint fuvarszervezőnek mi volt a munkaköri leírása, mire volt a munkája során ráhatása és mire nem.

[32] Utalt arra, hogy a III. rendű vádlottnak nem volt a számlázásra rálátása, így nem tudott a számlázási folyamat mikéntjéről, a gazdasági események valótlanúságáról. E vonatkozásában az elsőfokú ítéletben megállapítottakat az tanú⁸, tanú⁶ és tanú⁷ tanú vallomása sem támasztja alá.

[33] Álláspontja szerint, ha a III. rendű vádlott felettese nem tudtak a valótlan tartalmú számlákról a jogi személy¹-vel kapcsolatban, akkor arra sincs bizonyíték, hogy a III. rendű vádlott tudott volna erről. Indítványozta az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a III. rendű vádlott felmentését.

[34] vádlott¹ I. rendű vádlott fellebbezését írásban indokolta. Ebben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta vele szemben az elbíráláskori Btk.-t, hiszen a bűncselekmény elkövetésének kezdetén az 1978. évi IV. törvény volt hatályban. Kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

[35] A bizonyítás lefolytatását követően a fellebbezési tárgyaláson a fellebbviteli főügyész a tényállás kiegészítése és helyesbítése, valamint a bűnösségi körülmények kiegészítése, a jogi indokolás helyesbítése, jogszabályi helyek kiegészítése mellett az írásbeli

indítványát fenntartva indítványozta, hogy az ítéletábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, vádlott1 I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát súlyosítsa, vádlott2 II. rendű és vádlott3 III. rendű vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztést szabjon ki, annak próbaidőre történő felfüggesztését mellőzze, velük szemben pénzbüntetést és közügyektől eltiltást is szabjon ki, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[36] A védők az írásban benyújtott indítványaikat fenntartották.

[37] vádlott1 I. rendű vádlott a védőjéhez csatlakozva kérte elsődlegesen felmentését, másodlagosan a büntetés enyhítését.

[38] vádlott2 II. rendű vádlott a védőjéhez csatlakozva ártatlanságát hangoztatta, kérte felmentését.

[39] vádlott3 III. rendű vádlott védőjéhez csatlakozva szintén felmentését kérte.

[40] Az ítéletábla a fellebbezések közül kizárólag vádlott1 I. rendű vádlott és védője enyhítésre irányuló fellebbezését ítélte részben alaposnak.

[41] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján bírálta felül.

[42] Ennek során észlelte - ahogy arra vádlott1 I. rendű vádlott védője is hivatkozott -, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor az előkészítő ülésen részletesen kihallgatta a vádlottakat. A Be. 506. §-a értelmében ugyanis a bűnösség be nem ismerése esetén a vádlott az előkészítő ülésen nem hallgatható ki részletesen.

[43] A (4) bekezdés alapján ugyanis, ha a vádlott a bűnösségét nem ismerte be, előadhatja a védekezés alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait, valamint bizonyítás lefolytatására és egyéb eljárási cselekményekre, továbbá a bizonyíték kirekesztésére vonatkozó indítványait, de részletes vallomástételnek nincsen helye.

[44] Az elsőfokú bíróság a Be. 508. § a) pontja alapján megtehetette volna, hogy nyomban kitűzi a tárgyalást, hiszen az előkészítő ülésen mindhárom vádlott, a védők és az ügyész is jelen volt, és ezt nyomban meg is tarthatta volna, hiszen a jegyzőkönyv tanúsága szerint a vádlottak kihallgatását senki nem kifogásolta, például egyéb hivatali elfoglaltságára hivatkozással.

[45] Mivel az eljárási szabálysértésnek az ügy érdemére kihatása nem volt, ezért az nem eredményezhette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Ezen felül pedig az is megállapítható, hogy egyebekben pedig a vádlottak kihallgatása az eljárási törvényeknek megfelelő volt, így e vallomásuk az eljárás során bizonyítékként értékelhető volt.

[46] Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság akkor is – ahogy azt az ügyészség, illetőleg az I. rendű vádlott védője is észrevételezte –, amikor tanú1 tanút kihallgatását megelőzően – a tanúnak a vád tárgyává tett cselekményekkel összefüggő szerepére és cselekvőségére tekintettel – nem figyelmeztette a Be. 172. § (1) bekezdésében írt vallomás megtagadási jogára.

[47] Mivel a tanú vallomása a törvényes figyelmeztetés elmaradása miatt bizonyítékként nem volt figyelembe vehető, ugyanakkor az elsőfokú bíróság tényállását e tanú vallomására is alapította, így az elsőfokú ítélet részben megalapozatlanná vált a Be. 592. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel.

[48] Az ítéltábla a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében – osztva a fellebbviteli főügyészségi indítványt – az ügyben bizonyítást rendelt el, ennek keretében a másodfokú tárgyaláson tanú1 tanút a törvényes figyelmeztetések után ismételten kihallgatta.

[49] Ezen felül vádlott1 I. rendű vádlott védője által megjelölt tanúk közül tanú3, illetőleg tanú4 tanú kioktatása törvényes volt, esetükben megtörtént a Be. 172. § (1) bekezdésére történt figyelmeztetés. tanú2 István tanú esetében – személyét és szerepét tekintve – nem volt szükséges a relatív mentességi jogára történő kioktatás, így nem történt eljárási szabálysértés.

[50] tanú1 tanú a fellebbezési eljárásban lényegében a korábbi vallomásával egyezően tett vallomást. Ami eltérés volt tapasztalható – az előadása szerint – az az időmúlásnak volt betudható, e nyilatkozatát az ítéltábla életszerűnek találta.

[51] A tanú vallomásával összefüggésben az is megállapítható volt, hogy a másodfokú eljárásban az I. rendű vádlott és a védők részéről ugyanazon észrevételek és kifogások hangzottak el, mint korábban az elsőfokú eljárásban.

[52] Ezen észrevételekkel és kifogásokkal azonban az elsőfokú bíróság foglalkozott, e körben kifejtett álláspontját az ítéltábla is osztotta.

[53] tanú1 tanú kihallgatását követően vádlott1 I. rendű vádlott és védője, valamint vádlott2 II. rendű vádlott védője további bizonyítási indítványt is előterjesztett, részben megismételve az elsőfokú eljárásban előterjesztett indítványokat.

[54] Így továbbra is indítványozták vádlott2 II. rendű vádlott által becsatolt átvételi elismervények eredeti példányainak beszerzését és ez okból az jogi személy3 felszámolójának megkeresését.

[55] Ezen felül – mivel tanú1 tanú tagadta, hogy az elismervényeken az ő aláírása szerepel – írásszakértői vélemény beszerzését is indítványozta vádlott1 I. rendű vádlott és védője.

[56] Az iratok beszerzésére vonatkozóan az elsőfokú bíróság már elutasította a bizonyítási indítványt – más indítvánnyal együtt –, csak annak indokaival maradt adós.

[57] Nem tévedett az elsőfokú bíróság az indítványok elutasítását illetően, hiszen e bizonyítási indítványok teljesítésétől nem volt várható eltérő tényállás megállapítása. Ez a körülmény a másodfokú bíróság álláspontja szerint vonatkozik az írásszakértői vélemény beszerzésére irányuló indítványra is, így tehát e bizonyítási indítványt, mint szükségtelent, elutasította.

[58] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet tényállását a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján – figyelemmel a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára – az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:

[59] Az elsőfokú ítélet [3] és [4] bekezdését mellőzte, mert a vádiratot szükségtelenül idézte szó szerint az elsőfokú bíróság.

[60] A Be. 561. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az ügydöntő határozat indokolása tartalmazza a vádra történő utalást, a vád szerinti minősítést, szükség esetén a vádirati tényállás *lényegének* ismertetését. Ebbe nem tartozik bele a vád bizonyos részének szó szerinti idézése.

[61] A [7] bekezdésben előéletként felhívott ítélet száma helyesen: 5.B.641/2007/40., és az I. rendű vádlottat csalás büntette, sikkasztás büntette, közokirat hamisítás büntette, magánokirat-hamisítás vétsége miatt ítélte a bíróság szabadságvesztésre. Ez esetben valamennyi bűncselekményt fel kellett sorolni, hiszen ez az elítélés alapozza meg az I. rendű vádlott különös visszaesői minőségét.

[62] A [10] bekezdést kiegészítette akként, hogy vádlott2 II. rendű vádlott az ingatlan1 szám alatti ingatlan 1/6-od, a ingatlan2 helyrajzi számú ingatlan 1/6-od és az ingatlan3 helyrajzi számú ingatlan 2/36-od tulajdoni rész tulajdonosa.

[63] A [11] bekezdésből, mint szükségtelent mellőzte a törvényesen szót, valamint a III. rendű vádlott főiskolai végzettségére vonatkozó megállapítást, hiszen szakképzettséget nem szerzett, valamint azt a nemleges megállapítást, hogy fuvarszervezői szakképzettsége, mert ennek nincs jelentősége az ügyben. A III. rendű vádlott 70.000,- forint jövedelme családi pótlék és gyermektartásdíj.

[64] A [17] bekezdés utolsó két mondatát a jogi indokolásba utalta, mert az oda tartozik.

[65] A [20] bekezdés első mondatrésze elírást tartalmazott, az helyesen: „a jogi személy1. adminisztrációjának intézését, könyvelését végző munkavállalók”.

[66] A [25] bekezdés első sorát – osztva a főügyészi indítványt – kiegészítette azzal, hogy „amelybe belevonta vádlott2 II. rendű és vádlott3 III. rendű vádlottakat”. E bekezdést kiegészítette továbbá a következő megállapítással: A vádlottak előzetes megállapodásuknak megfelelően a feladatokat úgy osztották el, hogy vádlott1 I. rendű vádlott továbbította vádlott3 III. rendű vádlottnak a látszólagos fuvarozási megbízásokat, a III. rendű vádlott fogadta ezeket az okmányokat a jogi személy2. részéről, majd továbbította azokat a jogi személy1 neve-nek, vádlott2 II. rendű vádlott pedig a fiktív számlázáshoz kapcsolódó pénzügyi, számviteli és adminisztratív feladatok irányítását végezte az jogi személy3 és a jogi személy1 neve részéről.

[67] A [34] bekezdés utolsó mondatát akként helyesbítette, hogy a tanú1 által I-II. rendű vádlottnak átadott 659.574 euró 201.374.538,- forintnak felelt meg.

[68] Egyebekben az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan és megalapozott, az a fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadó volt a felülbírálat során.

[69] Ebből az is következik, hogy az ítéltábla a fentiekben túl nem osztotta a fellebbviteli főügyészség tényállás kiegészítésre vonatkozó indítványát. A bűncselekmény elkövetése szempontjából irreleváns, hogy a könyvelő vagy az adminisztrátor tévedésben volt. A vádlottak cselekvősege és tudata, illetve a jogi személy2. képviselőjének cselekvősege és tudata bírt jelentőséggel, hiszen a jogi személy2. ügyvezetői voltak kötelesek az adó bevallására, befizetésére.

[70] Az ítéltábla álláspontja szerint a vádlottak felmentését célzó fellebbezések a bizonyítékok mérlegelése ellen irányulnak. Azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság az I., II., III. rendű vádlottak védekezését elvetve, a terhelő bizonyítékokat elfogadva, bűnösségüket a terhükre rótt bűncselekményekben megállapította.

[71] Az elsőfokú bíróság – a részbizonyítást kivéve – a bizonyítási eljárást teljeskörűen lefolytatta. A rendelkezésére álló bizonyítékokat egyenként és összességükben is vizsgálta.

[72] Ennek során megjelölte azokat a bizonyítékokat, amelyek egybehangzóan alátámasztották azt, hogy az jogi személy3 alapítása vádlott1 I. rendű vádlott ötlete volt, valamint azt, hogy ezt a céget és a jogi személy1-t az I. és a II. rendű vádlott irányította ténylegesen.

[73] Ugyancsak egybehangzó bizonyítékok támasztották alá azt is, hogy a jogi személy1. székhelye fiktív volt, a bejegyzett tevékenységi kör végzéséhez nem rendelkezett személyi és tárgyi feltételekkel, valós gazdasági tevékenységet nem végzett, a kiállított számlák valótlanok voltak. A kft. a saját adóbevallásában a jogi személy2. felé kiállított számlákat nem vallotta be, azok adó (áfa) tartalmát nem fizette meg, a számlákon szereplő fuvarozási tevékenységet valójában az jogi személy3 alvállalkozói végezték el. A jogi személy1. tehát a bukó cég szerepét töltötte be az elsőfokú bíróság által vázolt számlázási láncolatban.

[74] Az elsőfokú bíróság vádlott3 III. rendű vádlottat illetően is megjelölte azokat a bizonyítékokat – így a III. rendű vádlott saját vallomását, az tanú8, tanú6a Marianna, tanú7 tanúk vallomását – amelyek alátámasztották azt a tényt, hogy vádlott3 III. rendű vádlott tudott az I. és II. rendű vádlott tevékenységéről, a jogi személy1. szerepéről, amelyhez ő szándékosan segítséget nyújtott a jogi személy2. alkalmazottjaként.

[75] Ami a gazdagodás mértékét illeti, a rendelkezésre álló bizonyítékokból állapítható meg, hogy tanú1 tanú mennyi pénzt adott át és juttatott el vádlott1 I. és vádlott2 II. rendű vádlottnak, és annak mennyi a forint értéke, ahogy azt az ítéltábla a [34] bekezdésben helyesbítette is. Ez az összeg azonban nem egyenlő a gazdagodás mértékével.

[76] Az ítélet tényállásában az elsőfokú bíróság megállapította a vagyoni hátrány összegét, amely 177.779.000,- forint ([41] bekezdés). Ez a jogellenesen okozott hátrány, ennél nagyobb gazdagodást nem lehetett megállapítani az I., II. rendű vádlott esetében. Így a vagyonekbezés összege is ehhez igazodott.

[77] A bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetén a bizonyítékok eltérő értékelésére a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség, így a vádlottak felmentését célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[78] Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból helyesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, helyes a 2012. évi C. törvény, azaz az elbíráláskori Btk. alkalmazása.

[79] Ugyan a vádlottak a bűncselekmény elkövetését még az 1978. évi IV. törvény (rég Btk.) hatálya alatt kezdték meg, de annak befejezésekor már hatályban volt a 2012. évi C. törvény, a jelenleg hatályos Btk., így azt kellett alkalmazni.

[80] Helyes az I. és II. rendű vádlott esetében a közvetett tettesség megállapítása, hiszen a jogi személy2. cégvezetői a kötelezettek az adóbevallásra, az ő tévedésben levőségük alapozza meg az I. és II. rendű vádlott közvetett tettességét.

[81] A minősítést illetően az ítéltábla mellőzte a [113] bekezdésben felhívott adózás rendjére vonatkozó jogszabályi hivatkozásokat, mert az a jelen ügyben I., II., III. rendű vádlott esetében nem bírtak jelentőséggel.

[82] A [114] bekezdésben írtakat kiegészítette azzal, hogy a hamis magánokirat felhasználásának vétsége folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú – ugyanazon vagy több – magánokiratot, ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei fennállnak (36/2007. BK vélemény).

[83] A [115] bekezdést akként helyesbíti, hogy a közbizalom elleni bűncselekményt is az I., II. rendű vádlott közvetett tettesként, míg a III. rendű vádlott bűnsegédként követte el.

[84] Helyes vádlott1 I. rendű vádlott esetében annak megállapítása, hogy különös visszaeső. Ebből a szempontból volt jelentősége a tényállás helyesbítésének az előéleti adatok vonatkozásában, hogy az ott írt elítélése milyen bűncselekmények miatt történt. Ebből állapítható meg, hogy az I. rendű vádlott a hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében minősül különös visszaesőnek, és nem a költségvetési csalás büntette vonatkozásában.

[85] Ez a körülmény kihatással van esetében a büntetési tételkeretre is, és a középérték meghatározására is.

[86] Az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülmények kiegészítésre és helyesbítésre szorultak:

[87] Az ítéltábla mindhárom vádlott javára enyhítő körülményként értékelte az időmúlást és a büntetőeljárás elhúzódását, az elsőfokú bíróság által értékelt azon körülmények helyett, hogy a büntetőeljárás közel két éve van folyamatban, illetőleg, hogy a bűncselekmények elkövetése 2014-ben befejeződött.

[88] vádlott2 II. és vádlott3 III. rendű vádlott esetében további enyhítő körülmény a büntetlen előélet.

[89] Mellőzte a súlyosító körülmények közül, hogy a költségvetést károsító bűncselekmény több mint egy évig folyamatosan tartott, hiszen ez a körülmény értékelést nyert az üzletszerű elkövetés körében, illetőleg a bünszövetségben elkövetés megállapítása körében. További súlyosító körülmény azonban a költségvetési csalás esetében a kétszeres minősülés, ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is hivatkozott.

[90] vádlott1 I. rendű vádlott esetében a büntetési tételkeret kettő évtől tizenegy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés, a középérték nyolc év három hónap.

[91] Az I. rendű vádlott előéletére, különös visszaesői minőségére, a feltételes szabadság alatti elkövetésre, irányító szerepére figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott 5 szabadságvesztés arányos, az időmúlásra tekintettel annak lényeges súlyosítása, ugyanakkor lényeges enyhítése sem indokolt.

[92] A Btk. 50. § (2) bekezdése értelmében, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, pénzbüntetésre kell ítélni, ha megfelelő jövedelme vagyona van.

[93] vádlott1 I. rendű vádlott esetében megállapítható, hogy a jelenben nincs jövedelme, hiszen az elsőfokú bíróság által megállapított munkabér jövedelme már nincs, hiszen fogvatartásba került. Ezen felül más jövedelme, vagyona egyáltalán nem volt felderíthető, így e törvényi feltétel hiányában a másodfokú bíróság a pénzbüntetés kiszabását mellőzte.

[94] Helyes a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt I. rendű vádlott közügyektől eltiltása, annak tartama is arányos.

[95] vádlott1 I. rendű vádlott a jelen elítélés alapjául szolgáló bűncselekményeket feltételes szabadság hatálya alatt követte el, emiatt jelen szabadságvesztés büntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Ezen megállapítással az ítéltábla kiegészítette az elsőfokú ítélet [125] bekezdését.

[96] A korábbi feltételes szabadság megszüntetésére azonban a végrehajthatóság elévülése okán nem kerülhetett sor (elsőfokú ítélet [130] bekezdés).

[97] vádlott2 II. és vádlott3 III. rendű vádlottak büntetlen előéletűek, a II. rendű vádlott a bűncselekményekbe nyilvánvalóan vádlott1 I. rendű vádlott révén került bele, míg a III. rendű vádlott a cselekményeket bűnsegédként követte el. E körülmények indokolták egyrészt a jóval enyhébb szabadságvesztés tartamok kiszabását, melyek lényeges súlyosítását az időmúlásra és a büntetőeljárás elhúzódására figyelemmel az ítéltábla nem látta indokoltnak. Ebből az is következik, hogy enyhítésük szóba sem kerülhetett.

[98] vádlott3 III. rendű vádlott esetében a szabadságvesztés büntetés tartamának meghatározása a Btk. 82. § (4) bekezdésén is alapult.

[99] Az enyhítő körülmények túlsúlya pedig mind vádlott2 II., mind vádlott3 III. rendű vádlott esetében indokolták a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését.

[100] vádlott2 II. rendű vádlott esetében az elsőfokú bíróság a felfüggesztés tekintetében értelemzavaró megfogalmazást alkalmazott, ezért az ítéltábla esetében a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását tekintette felfüggesztettnek.

[101] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt vádlottak esetében elmulasztotta vizsgálni az előzetes mentesítés lehetőségét a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatban írtak alapján. Ezért ezt a vizsgálatot elvégezte a másodfokú bíróság.

[102] A Btk. 102. § (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság az ügydöntő határozatban előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. Az ítéltábla a II., III. rendű vádlott esetében az elkövetett cselekmények jellegére figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a vádlottak előzetes mentesítésre nem érdemesek.

[103] Nem tévedett az elsőfokú bíróság amikor a foglalkozása felhasználásával bűncselekményt elkövető vádlott2 II. rendű vádlottat eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól, hiszen az irányadó tényállás szerint a II. rendű vádlott ügyvezetése alatt is követtek el bűncselekményt (a hamis számlák alapján 2013. május és június hónapban is történt adóbevallás a jogi személy2. részéről).

[104] Az elsőfokú bíróság nem tévedett akkor sem, amikor vádlott2 II. és vádlott3 III. rendű vádlottak esetében a megfelelő jövedelem és vagyon hiánya miatt nem szabott ki pénzbüntetést. Ezt az álláspontot osztotta az ítéltábla is. vádlott2 II. rendű vádlott esetében a meglévő ingatlan tulajdonrészek értéke nem ismert, azok örökség részeként jutottak másokkal közösen a II. rendű vádlott tulajdonába, így az nem alapozza meg vonatkozásában a pénzbüntetés kiszabását.

[105] vádlott2 II. és vádlott3 III. rendű vádlottak feltételes szabadságra bocsáthatósága vonatkozásában az elsőfokú bíróság nem a törvény szövegének megfelelően fogalmazott, illetőleg a tartam figyelembevételével szükségtelenül hivatkozott legalább három hónap kitöltésének feltételére, ezért az ítéltábla megállapította, hogy a II. és III. rendű vádlott a szabadságvesztésből – a végrehajtás elrendelése esetén – *legkorábban* a büntetés *kétharmad* részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[106] A vagyonekobbzás összegét a vagyoni hátrány összege határozta meg, mely 177.779.000,- forint, mely vádlott1 I. és vádlott2 II. rendű vádlott között oszlik meg. Ezért a vagyonekobbzás összegét a másodfokú bíróság személyenként 88.895.000,- forintra szállította le.

[107] Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

[108] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla vádlott1 I. rendű vádlott és védője enyhítésére irányuló fellebbezését részben alaposnak ítélve, és az elsőfokú ítéletet hivatalból is felülbírálvá, azt a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[109] A Be. 184. § (2) bekezdés f) pontja alapján megállapította vádlott1 I. rendű vádlott tényleges tartózkodási helyét.

[110] A kiszabott szabadságvesztésbe vádlott1 I. rendű vádlott által 2020. október 8. napjától 2021. június 23. napjáig letartóztatásban töltött időt beszámította a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján.

[111] A fellebbezési eljárásban vádlott2 II. rendű vádlott védelmével 38.563,- forint, míg vádlott3 III. rendű vádlott védelmével 28.800,- forint bűnügyi költség merült fel, melynek megfizetésére e vádlottakat a Be. 574. § (1) és (2) bekezdése, és a Be. 613. § (1) bekezdése alapján, míg a tanú útiköltségével felmerült 12.795,- forint bűnügyi költség megfizetésére az I., II., III. rendű vádlottakat egyetemlegesen kötelezte az ítéltábla a Be. 574. § (4) bekezdése és a Be. 613. § (1) bekezdése alapján.

[112] Az ítélettel szemben a Be. 458. § (2) bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel a Be. 615. § (1) bekezdésére – nincsen helye fellebbezésnek.

Szeged, 2021. június 23.

Dr. Benedek Tibor s. k.
k.

Sefta Márta dr. s. k.

Dr. Cserhádi Ágota s.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.57/2021/19. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 13.B.158/2019/135. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Szeged, 2021. június 23.

Dr. Benedek Tibor s. k.

a tanács elnöke